

ANY II.

Barcelona 1 de Maig de 1892.

NÚM. 18.

NOU TRIOMF DEL MESTRE GUIMERÁ Á MADRID

—¿Nou triomf...?—me dirá 'l lector. ¿No ha sigut l' estreno de *Judith de Welp*, á Madrid, un fracaso, com han dit molts diaris madrilenys, una *débacle* com, mes afrancesat, digué *El Globo*, de 'n Castelar?—

Sí, amich lector, lo drama *Judith de Welp*, del mestre Guimerá, no va surar á Madrid. Aquest drama que ací consolidá la fama d' aquest poeta, com á autor dramátich; aquest drama que, á judici del insigne Menendez Pelayo, es lo cap-de-brot de las obras dramáticas de 'n Guimerá, al ser representat davant dels madrilenys, per la traducció que n' ha fet l' ilustre Gaspar, s' ha enfonsat.

En la nit del estreno un silenci sepulcral, sols interromput per crits de ¡fuera! quan algú tractava d' aplaudir, fou lo certificat de defunció que de la obra *Judith de Welp* entregava al Sr. Guimerá 'l públich nombrosíssim.

Aquell vespre si que, al quedarse buyt lo teatre, y al sentir l' autor de la obra rebutjada lo tuf del gas del escenari soliu li degué semblar que sentia, segons la justa compa-

ransa de 'n Pitarra, la fetor del ácit fénich ab que s' ha ruxat la cambra d' un mort.

—Y, donchs, si 'l drama s' enfonsá; si en Guimerá no fou aplaudit en lo teatre; si la premsa de Madrid ha dit unánimement que 'l drama no va plaure ¿cóm s' explica alló de *Nou triomf del mestre Guimerá á Madrid*?—

Escolta, amich lector: Quan á Madrid se representá la tragedia *Mar y Cel*, nostre poeta va rebre una d' aquellas ovacions que sols als grans mestres s' adjudican; no vull dir pels elogis dels diaris ni per las aclamacions del vulgo, que allí solen compartir la gent de mérit ab los indivíduos mes distingits de la xulería; vull dir per l' entussiasme que hi demostrá lo mes granat dels escriptors que á la Cort viuen.

Fou una d' aquellas ovacions que enlayran no sols á una obra, sinó á un home, perque sobre demostrar que la obra es lo fruyt cobejat d' una felis inspiració, evidencian que l' arbre que l' ha nodrit es de sava superior, y que 's troba en la plenitut de sa forsa productora. Per axó, ab sols una obra que li conegueren, los millors crítichs de Madrid se van dir: En Guimerá es un insigne mestre.

¿Cóm, donchs, s' explica 'l despreci ab que

ara han parlat del mestre Guimerà y de sa obra *Judith de Welp*, los matexos diaris que, ab ocasió de *Mar y Cel* á la una y al altra posaren als nuvols? Perque es de saber que aquests diaris han dit ara de la obra de 'n Guimerà verdaders desvergonyiments, exageracions extraordinaries.

Donchs axó, á mon humil judici, ho fa mes clar que la llum del sol la comparansa entre las circunstancias que antecediren la representació dels dos dramas que de 'n Guimerà á Madrid conexen.

Abans de que 's representés *Mar y Cel*, la premsa tota de Madrid, recordant la lloable iniciativa de D. Lluís Alfonso (q. a. c. s.), li feu tota una anomenada, conexentla á petits trossos, alguns, y sols de referencia 'ls mes. No havia nascut á la escena castellana *Mar y Cel*, y ja gosava fama d'obra maravellosa del *Teatro Español*.

Los aplausos que obtingué al ser representada, no foren mes que una repetició de la ovació que per endavant havia fet la premsa de Madrid al poeta y á la obra que no conexia, en sa generalitat.

¿Antecediren al estreno de *Judith de Welp* iguals circunstancias? Al contrari, poch abans d'aquest estreno, 'ls diaris de Madrid parlaren del mestre Guimerà ¿per alabar-lo y aplaudir-lo, y preparar com suara l'èxit de sa obra? ¡Cá! Per bescantar-lo, omplintlo de fástichs, impropis de la premsa digna; dihentli *estó-mago desagradecido* y altres piropos *ejusdem furfuris*; procurant desconceptuarlo davant dels madrilenys, fentlo á aquests aborrible.

¿Es que *Judith de Welp*, no va tenir, com *Mar y cel* un apologista per endavant? Al contrari, *Mar y cel* tingué per apóstol al malaguananyat Lluís Alfonso, bon padrí, certament; pero *Judith de Welp* lo tenia mes autorisat encara, puix l'abonava 'l parer de 'n Menéndez Pelayo, qui havia dit que *Judith de Welp* era la obra millor del autor de *Mar y Cielo*.

Donchs ¿qué havia succehit, per qué la premsa madrilenya, que prepará ab grans preparatius, l'èxit de *Mar y Cel*, no sols no

preparés, sinó que treballés per impedir l'èxit de *Judith de Welp*?

Hi havia hagut la Assamblea de Manresa; y en ella li havia hagut un discurs notabilíssim de 'n Guimerà, defensant la idea regionalista y combatent de ferm al centralisme.

¡Ecco il problema!

En Guimerà es, ensemps que un literat de gran potencia, un catalanista ferm; axís escriu un drama, assombró dels inteligents, com llegeix un discurs que alsa 'ls cors dels amichs y fueiteja la pell dels adversaris. En Guimerà es literat y es polítich.

Quan li representaren *Mar y Cel*, los madrilenys vegeren en ell sols al literat, y li feren una ovació inmensa.

Ara, al representarli *Judith de Welp*, lo discurs de Manresa, los feu esment del polítich, y... li han fet una altra ovació inmensa.

Que la rábia dels enemichs, quan es tan forta que ni sap contenir-se dintre 'ls límits de la dignitat, es una ovació molt superior als aplausos y aclamacions dels amichs.

N. VERDAGUER CALLÍS.

DISCURS

LLEGIT EN LA SOLEMNE REPARTICIÓ DE PREMIS DE LA JOVENTUT CATÓLICA,
PER LO PRESIDENT DE LA FESTA, DR. JOSEPH TORRAS Y BAGES, PVRE.

SENYOR EXCELENTÍSSIM:—SENYORS:

En los camps de la crítica literaria se ou com la veu, trista y anyoradiça, de la vaga Eco clamant que la poesia fuig de dins los dominis del Art; la doctrina que preten ésser la sabiduria del pervenir, la legisladora de la humana ilustració, la hereva de la perenne filosofia, açó es lo terrós positivisme, declara desvanescudes per sempre del sí social, com los fochs follets que se apagan á la sortida del sol, la mística, la metafísica y la poesia; y en efecte les generacions que pujan, ensopides en la mundana sensualitat, cercan per pendre solac no les grans delectacions del esperit, sino los vulgars entreteniments dels sentits y de la imaginació; y la alta Poesia, bella, lliure, penetrant, encis de les ànimes serenes, aymada de totes les edats, cercada y afalagada tant per la Iglesia com per lo mon, que servia igualment per la amor divina que per la humana, tant pera alabar la bellesa del Criador com la de les criatures, que escoltava lo concert armónich de tots los sers visibles é invisibles, mundans y extra-

mundans, espirituals y corporals, y enviava al comú dels hòmens la llum, la calor y la harmonia de la vida; aquesta alta Poesia, dich, resta com desamparada y mústiga, vegentse ella, dolça y noble esposa del esperit humá, arreconada y menyspreuada per vils concubines...

Perdona, respectable Auditori, la nota un xich melancòlica ab que comensa lo Discurs presidencial en aquesta festa joyosa, embaumada y endolcida per la Religió, la Joventut y la Poesia; pero he cregut que en mon Parlament devia, per obligació del càrrech, pledejar per la Poesia, sostenir son dret, y devant de vòsalties, fidels amadors y dexebls de Ramon Lull y Ausias March, proclamar la perennitat de sa vida, la existencia de una perenne poesia, axís com hi ha, reconeguda per tot esperit que no es cech, una filosofia perenne.

Abdues immortals germanes, en lo llarch curs dels sigles, mes de un colp se han fet desconexentes dels lletrats ensuperbits, qui presos de una desenfrenada luxúria intelectual, cercan mes que no pas lo dolç repós en lo abraç de la Sabiduria y de la Bellesa, la multiplicació y la novetat del goig, la excitació forta dels estímols, é incapaçs de sentarse en lo convit dels deus y de assaborir lo néctar immortal, son una claríssima comprobació de la divinal sentència que diu que aquestes altes coses, sovint son amagades als sabis y als prudents, y revelades als petits. Perque la divina llumeneta de la inteligencia humana, raig de la Veritat eterna, may se apaga en lo sí del poble; la llibidinosa vanitat de trobar idees novelles, encara que no sian veres, les pompátiques costums del gran mon, la multiplicació de les riqueses no afavoreixen la Veritat y la Bellesa; per lo qual aquestes que aborren la vanitat, menysprean les pompes y aman la nuesa mes que no pas los ornaments, puix en elles no hi ha torpitut que dega taparse de la vista de ningú; viuen á les hores, com la odorosa viola boscana, amagades dins del poble, encara que hajan quedat assecades en la pensa dels lletrats, en les costums de la gent de moda y en la vida dels richs. No viu, donchs, no, la Poesia á despeses de la ciencia, del refinament social, ni de la riquesa y per açó es immortal. Les màquines béliques traurán de la guerra, inspiradora de grans obres poétiques, la Bellesa del valor humá, de la lluyta meritória de hòmens ab hòmens, dextantla reduhida á un brutal espetech de màquines; la indústria agrícola, moguda per la necessitat de procurar la subsistencia á les multiplicades generacions humanes, arrebaçarà los vells y frondosos boscos enriquits per la fantasia y per la vera tradició ab històries misterioses y heróiques, y per la naturalesa, ab la esplendent bellesa salvatge, que quan no se ha sentit ferida per la má del home se'n porta lo esperit á delectarse ab la amor estética dins de les mes amagades celdes de la alta contemplació, de ahont may mes voldria devallar y exclama com lo diví Ausias:

Mon delit es vida contemplativa

e romanch trist devallant en l' activa, (1).

los prats florits é fulats, de que parla ab son exquisit sentiment lo Contemplador de la illa daurada, han sigut capgirats per la crudel fanga del pagés, essent sembrats, tal volta, del mes vulgar llegúm; la indústria pequaria ha mort á la antiga vida pastoral, potser massa festejada pels poetes; y fins los aucells, chor armoniós de la naturalesa, fugen espahordits de les màquines agrícolas, y no poden viure sots lo tirànich domini del gran conreu modern. Vivía també la poesia humana de la història dels passats. Certament mes ó menos la bellesa resplandirà sempre en lo curs de les humanes accions, mes la crítica moderna, que ja no es la amor de la Veritat, que aquesta noble passió es molt vella, la crítica moderna, dich, desencolant les èpoques, desfent y apamant los personatges, desprovehida de aquella unitat de criteri, que dona unitat y perfecció á la mirada de la humana inteligencia, ha enfosquit també pels ulls de molts, la sobirana claretat de la Bellesa.

Y fins la vida social y son moviment extraordinari, descobert ja á la vista de tothom, que son motor poderós no es altre que móvils materials y grosserament egoistes, pert tota poesia; y á les hores lo devastador sensualisme, com un dimoni executor de les justicies divines, ficantse en la llar doméstica, afolla lo darrer niu de la amor, la pura vida de familia, y la lley de la carn venç á la lley del esperit, la fisiologia pren lo lloch de la estética; y veus aquí triomfant la literatura que á si matexa ambiciosament se anomena naturalista, y pel natural influx que la literatura exerceix sobre del poble, aquest en gran part se te per ben pascut y satisfet sadollantse en lo baçal immens de la matèria.

¿Restará, donchs, la societat, quedarà la vida humana, expoliada de la purificant y consoladora poesia?

Axís com abans lo artista pretenia saciar als hòmens ab lo pa d' àngel de la Bellesa, ¿será, ara, lo gran progrés literari atansar tant com se puga la delectació humana á la delectació bestial? ¿Ha mort la poesia en lo sí de la societat moderna? Ah! no. No ha mort perque, com ara mateix deya, la Poesia es immortal. Ve de Deu, com la llum ve del sol; y axís com totes les belles colors de les coses, les resplandors màgiques del ayre y la vida espontánea y armónica de tots los sers provenen de aquella llum immensa que presideix al dia; axís la gran bellesa espiritual y moral, essencialment humana, reb la llum qui la ilumina del principi fontal de tots los sers, y si á algú, embescat per la matèria, li sembla que l' home modern no pot tan enlayrarse, que fuja de dins de la poesia catalana baix la maledicció de la gegantina personalitat del filosof y poeta B. Ramon Lull, qui, al començar sa Contemplació maravellosa escriu: «Cor qui se alegra del tro-

(1). Cants de Amor.

bament de les coses finides, gran maravella es sino se alegra del trobament de la cosa infinida... Cor qui se alegra de la belea e de la bonea que es fora de si, be 's deu alegrar d'aquella que es dintre de si... Si los hòmens han plaer e alegria quant veen arbres fulats e florits e granats, e veen riberes e prats e boscatges, be debem haber plaers dels mateixs en lo que 's veem e sabem que som en esser.»

Lo que es necessari á la vida superior del esperit del home no está á ma del home; Deu, porque l'estima, no li fia los mes preciosos tresors. Si la Veritat y la Bellesa depenguessen dels hòmens, aquelles excelses dignitats ya no serian sobre de la terra; lo antich profeta cantá: *diminutæ sunt veritates á filiis hominum*; mes si als fills dels hòmens los hi hagués llegut, si estessen subjectes al albir humá Veritat y Bellesa, foren ja, no solament disminuïdas, sino del tot confinadas de la terra. Mes Aquell qui governa les coses humanes, qui ha volgut que may als hòmens los mancás la Poesia com á dolç solaç, que los encoratjés en aquesta vall de llàgrimes, ha provehit al gran perill y ha fet guardadores de la Poesia á la Naturalesa y á la Gracia.

La Antiguitat reconegué que existian altíssimes guardadores de la Poesia; y ja sia imaginativa inspiració de sos conreuadors, ja tradició desfigurada de aquella veritat de que existeix un tracte y comunicació entre 'ls sers visibles y 'ls invisibles, ja encarnació de aquelles *idees divines* sistematizadas pel mes poetich de tots los filosops; lo cert es que les nou muses, ab sa conversa amorosa y discreta, entretingueren y consolaren als hòmens durant l'alba del gran dia de la Creació; mes al dissiparse del tot les tenebres y venir la llum, al fondres les figures y apariencies, al arribar la hora de que la Veritat prengué possessió de la terra, la Naturalesa y la Gracia, repetesch, quedaren encarregades de mantenir sana y fecunda la Bellesa. La Naturalesa y la Gracia, en aquesta part, tenen uns noms que son dolcíssims y agradosos á mon auditori, son la rahó d'ésser de aquest distingit aplech que me escolta, lo motiu impulsor de ma paraula, lo encís de aquesta festa, la llum que ha il·luminat als poetes del present certámen, lo que ha fet pendre la ploma als escriptors qui han obit la veu del nostre Cartell; la Naturalesa y la Gracia, guardadores de la Bellesa, son lo Regionalisme y 'l Catolicisme. Y alsant mes los conceptes, axamplant lo horitzó, pujant mes amunt en les graus de la misteriosa escala de les idees que junta la terra ab lo cel, la Naturalesa y la Gracia, que ab ses ales querúbiques defensan la Bellesa en la terra, son la Humanitat y la Divinitat. Lo humanisme, en lo Art literari, en les relacions socials, en la vida terrena, lo humanisme que avuy es la idea de moda, de la qual se usa y se abuseja y pochs comprenen bé, es la forma que sagella la vida social quan aquesta arriba á la plenitud dels temps; plenitud assenyalada pels antichs profetes y clarament determinada per nostre Senyor Je-

sucrit. No es ara ocasió de demostrar que lo humanisme es lo caracter distintiu del mon cristiá; mes tothom qui coneix la Lley evangélica, y ha llegit los Profetes qui la pronosticavan, n'ha d'estar convensut, veyent com del home aquella ne fa lo fill y lo hereu de Deu. Emperó la literatura moderna, decorantse ab lo títol de humana, l'Art, volent ésser naturalista, cullan solament de la Humanitat y de la Naturalesa, lo que es impossible que expresse lo *quid divinum* de la Bellesa; valentnos de les paraules d'en Ausias qui les aplicava també á un cert naturalisme, etern corch de totes les literatures y de totes les épques socials sols que ara te doctors y apologistes, podriam dir que *sos pensaments baxan avall*; ignoran lo misteri del home, no saben agermanar lo que la naturalesa ha juntat estretament, parlan de materialisme y d'esperitualisme, mes se decantan de la part mes flaca y com axó no 'ls satisfá,

Car en un punt sos delits son fastigs,

cercan á les hores un esperitualisme sens basa, exagerat, ignorant que 'ls hòmens no son besties, mes tampoch àngels; y no saben trobar aquell just medi, aquella forma purament humana que tan magistralment definí, lo gran poeta valenciá, ab la següent estrofa:

La carn vol carn no si pot contradiu
son apelit en l'hom pren molta part;
sino 's unit ab l'arma tost es fart:
d'ells dos units sent hom un terç exir.
Aquell qui sent d'esperit pur amor
per Angel pot anar entre les gents:
qui d'arma y cors junts ateny sentiments
com perfet hom sent tota la sabor.

Pera atényer aquesta sabor humana, lo mateix en l'art literari que en la práctica de la vida social, es necessari que revisca lo regionalisme. Del artífici no 'n pot exir lo natural. Los bells sentiments homenívols se congrian perfectament en la pròpia terra, com los deus grechs son *autochthonos*, se desenrotllan perfectament en son medi; mes fora d'allí perden les bones proporcions, s'entela sa clara calor, restan xorchs no sols per l'art sino fins també per la vida civil.

Vosaltres los qui amáu la poesia de la vida; cors de bon tremp á qui fastigueja lo pudent sensualisme que 's vol ensenyorir de la societat, y les neulades y artíficosos costums de moda que matan lo nirvi de la vida humana, dextantla reduhida á una espècie de màquina de moviments automàtics governada per gent frévola, desassaborida, vanitosa, pero al mateix temps concupiscent; tots los qui teniu orelles y sentiuh los cruxits amenaçadors del actual esplendit edifici social, com si no tingues fonaments ó hi hagués desequilibri en ses parts; amadors de la naturalesa pura y casta, qui voléu la societat regintse per les lleys del Criador; treballán tots pel restaurament de aquesta, començant per la familia y per la regió, y treballaréu pel restaurament de la poesia de la vida. Perque la poesia artísica bona es y delectable, mes la que nodreix al poble, fa saniosa la vida y fortifica als esperits, es aquella immortal deesa que vivint entre 'ls hòmens los reves-

teix ab sa llum esplendent, y 'ls hi comunica aquella suau calor ab les quals la vida dels hòmens es verament humana, no bestial; y ab l' encís de un goig superior cuyda de que 'ls hòmens sian no altres tants cuchs de la terra, com los pinta la literatura naturalista preponderant, sino senyors de ella, tots entre si amichs y germans que s' han de partir lo pá que reben generosament de mans del Pare celestial; y de les lluytes, sentiments, passións, defalliments, virtuts y penaments, ne fa un meravellós mon, diferent del bestial y del angélich, colocantlo entre 'l cel y la terra, com un cant bellament típic en lo poema universal de la Creació.

Aquesta es la sabor humana del ilustre Ausias, aquest lo noble naturalisme que ix directament del exercici, práctica y foment de la forma de vida nostrada; y com les coses humanes están totes les unes ab les altres lligades, la vigor poética, la vida civil fecunda, les relacions socials fortes, suaus y estretes floreixen admirablement en una societat assentada sobre de sos fonaments naturals, y de consegüent degudament equilibrada. Es cert que quan la civilització arriba á certs punts, extenentse la indústria per tots los confins de la naturalesa física, y cumplint la divinal sentència, escrita en lo llibre del Génesis, la subjuga, á les hores la Poesia pert una part de sos dominis; mes sempre li restarán dos esplendents espays ahont viure, la humanitat y la divinitat, dues idees pariones que sempre van juntes fins al punt de que no poden viure separades en l' enteniment humá. La Poesia del pervenir es la poesia humana; hi haurá sempre, certament, lo que 'n podriam dir poesia de entreteniment, mes la vera manifestació de la Bellesa, sol vivificant dels hòmens, encés per la má de Deu, tindrà per fi la Humanitat, á la qual per medi de la amor alsarà á nobles sentiments y á incorruptes idees.

La compenetració entre la vida humana y la poesia ja s' es efectuada. Y permetau ara que ho expresse per medi de una senzilla imatge. La vida de la humanitat sobre de la terra es com lo curs de un riu destinat á arreplegar les aygues de totes les vessants, que á cada jornada s' engruxeix y 's fa caudalós; axís també la vida social absorbeix tots los elements humans y podém dir que 'l Fundador de la que ha d' esser la eterna civilització dels hòmens, ne doná ja la fórmula ab la expressió de aquell seu desitx: «que tots sian com una sola cosa», y ne promulgá la llei al declarar que la amor era lo vincle social del pervenir. La vida de la amor no pot mancar de poesia, porque poesia y amor son una metexa cosa; y la civilització cristiana te per principi, per medi de desenrotllament, per fi de suprema perfecció, la amor; y fins alsant lo vol envers aquella regió, de ahont prové tota bellesa y tota poesia, nos trobám ab que la Font de vida es la metexa Amor. Alguns sabis infatuats titllan aquestes idees, com titllan á la mística, qual si fossen una aberració dels nirvis, com un cas de neurosis; y en aquest cas

procedexen falsa, pero lógicament, porque la mística y la poesia son germanes. Allá, en aquells temps antiqüíssims, Moisés é Isaias iluminaren les humanes intelligencies ab una divina claror que encara dura, en la foscó dels antichs pobles de la India y del Egipte, entre 'ls nuvols de confusions y contradiccions llampeguejan idees divines, y en tots los llochs en que l' home ha estat quelcom mes que una bestia humana, sempre ha sigut porque la llum que ve de dalt ha il·luminat los actes de sa vida, circuintlos de una vera poesia; y per açó la forma cristiana, destinada á ésser la forma perenne de la vida humana, sostindrà fins á la fi la poesia de la vida contra les escomeses de la carn.

Segons la nostra Llei la amor determina lo estat de cada hu, es lo inici de tots los estats de la vida cristiana; á la major part la veu interna y vehementíssima de la amor los crida al estat matrimonial, y la bella amor ennobleix la unió del home y de la dona, de la que la secta voldria ferne un incident bestial; ab la suau y noble ferida de la amor, la Sobrenatural Sabiduria fereix lo cor de aquells á qui escull pera alsarlos á una vida divina; y la amor á la Humanitat, extenentse com un riu, cobreix tots los confins de la societat, y ab un poder omnipotent de idealisació y de poesia dona á tots sos membres, fins als mes repugnants y despreciables, una divina color. La amor mes alta se enamora de lo que es mes vil; y ab los ulls penetrants de la contemplació descobreix la divina poesia fins quan está mes amagada, y estotjada dins dels mes miserables reliquiaris. Les malalties, la vellesa, los esguerosos de la matexa naturalesa, lo fruyt del delict, lo rebutx del vici, á qui 'ls hòmens á puntades de peu trauen del mitx de la societat quan ja fastigueja á son desfet y criminal apetit, son cercats per moltes ánimes electes, com á perles que 's perderen en lo humá fermal, mes que un colp netejades y pulides poden encara enriqueix la corona del qui volgué, ab sa divina Persona juntar la nostra raça, esposarse ab la nostra naturalesa, y continuament exorta als hòmens al amor de la Humanitat.

Vosaltres los qui treballáu pel restaurament de la vida nostrada, amants práctichs de Catalunya, al treballar per la regió, treballáu també pel restaurament dels sentiments humans, pera que rehisca una literatura verament humana. Lo humanisme abstracte, cost mopolita, es un no res; l' home es un ser particular, concret, que viu en lloch, temps y circumstancies determinades; qui ama al home lo ha de amar en sa terra, com un sant es venerat en son altar. La poesia del home s' enfosqueix quan ell es menos home, quan passa á ser un individu movedi del remat humá, un grá d' arena del inmens sorral. La poesia suposa lo poble, y segueix á aquest en les diferents posicions que va tenint en lo curs de sa història; com la llum del sol es més ó menos abundant, clara y calenta segons les diverses situacions que va tenint lo Rey del dia en

sa jornalarrera. Visca de veres Catalunya y tindrém poesia catalana.

Jóvens catòlics á qui la noble amor á la Fé junta en aquesta societat y lliga en un mateix sentiment, vosaltres mes que ningú devéu pràcticament demostrar que la Poesia continua essent la reina de la vida. En oposició al sensualisme dominant que ha portat lo escepticisme y arriba al públich cinisme, vostra vida colectiva é individual ha de lluhir d' esplendent bellesa. La expansió mútua en un medi sa y creyent, la instrucció, lo aprenentatge de la vida social moderna amiga del sistema de associació, la frecuencia de sacraments, lo prosselitisme catòlich, lo exercici de la caritat, totes aquestes pràctiques del vostre institut, saldollarán lo vostre esperit de una poesia alta y substanciosa. Vosaltres sou lo llevat del pervenir. La poesia s' esvaeix perque se ha enfosquit la pensa y refredat lo cor dels hòmens; mes Deu, sol de les ànimes, continua presidint á la humanitat, y ab los raigs de sa infinida Bellesa visita als creyents ab llums esplendents y escalfaments suavisims.

NOTA ARTÍSTICA

¡Triéu y remenéu! pot exclamarse davant de la collecció de quadros, estudis y apuntes á l'oli que aquesta setmana hem vist á casa 'n Parés. N' hi ha de totes mides, pera tots los gustos y totes las butxacas. Gran varietat d' assumptos, des de 'ls vistos als empescats; y gran varietat de notas, des de las observadas á las purament imagináries. De las primeras podriam senyalarne alguna de sentida y de las segonas moltes, que per agradar á ulls profans, pecan d' exageradas.

En la collecció, sempre marinas ó paysatges, hi tenen representació las quatre estacions, totes las horas del dia y casi be totes las de la nit. La matexa facilitat de pinzell que te l' autor, es lo que mes la perjudica. Lo jove pintor D. Tomás Sans es lo qui firmá tan variat mostruari.

Com presidintlo hi ha estat una Mare de Deu del Roser, modelada en un riquíssim bloch de marbre, original de D. Joseph Llimona.

Es una imatge que s' aparta per complert dels motllos rutinaris en que 's buydan exa classe d' esculturas. Nosaltres, tenint en compte que no 's destina á cap capella, la trobám inspiradíssima. La seva expressió no es cap refinament místich á lo Fray Angélich, per exemple, ni tampoch tan realista com las que dona lo celebrat Morelli. Ha trobat lo just medi que lo mateix impressionará al creyent com al que no mes busque la bellesa de la forma.

Lo nin Jesús, en brassos de la Verge, está girat de cara á ella, ab sos brassets enlayre coronantla ab una garlanda de rosas. Ell se la mira y somriu, y ella, com per no distreures, está ab las parpellas baxas, assa-

borint íntimament y ab cert respecte las caricias del seu fillet. Axó 's veu y axó 's sent al contemplar aquell deliciós grupo.

Entrant ara als mérits plástichs de la obra, dirém que corresponen á la fama adquirida per lo senyor Llimona, y que si entre lo bo hi ha un millor, ho es tot lo desnú del Infant, la cara correctíssima de la mare y 'l plegat y cayent de las robas d' una gran veritat.

La obra donchs val baix tots conceptes. Nostres elogis no son mes que la enhorabona que trametém al artista-autor.

.*.*

En l' establiment del Sr. Mauri (Escudellers 80) y entremetix de obras de l' Urgell, d' en Marqués, d' estudis molt notables d' en Pinós y de tipos militars d' en Cusachs, hi hem vist varis quadros d' en Roig y Soler que valen la pena de fixarshi.

Aquest pintor, quinas telas semblan miralls que reproduhexen fidelment los efectes de la llum y la brillantor dels colors en ple sol, sempre firma cosas simpáticas.

Ara 'ns ha sortit ab uns carrers de Blanes y una vista de la platxa de la matexa població, y una altre de nostre port, en que 's veu de costat l' embarcader y la plaça de la Pau fins al monument de Colon y també ab una tauleta, que sembla un punt al peu d' una lletra, acusant la matexa má. Es una impressió petita pero te lo mateix mérit de las altres mes grans é importants. S' hi veu lo passeig de las palmeras y allá al cap de vall la miniatura d' aquella massa que 's digué gran Hôtel Internacional, quan la Exposició del vuytanta vuyt.

.*.*

Aquesta setmana haurán fet cap á Madrid los modelos, ja á la mida (mes del doble del natural), de las estátuas de Lope de Vega y d' en Lluís Vives que tenen que decorar l' edifici de Museus y Bibliotecas de la Vila y Cort.

Sos autors respectius D. M. Fuxá y D. Pere Carbonell, han complert com calia y fins s' ha enmotllat á las exigencias dels académichs de Sant Fernando, que ab tot y apreciar los bocetos, puix los premiaren en públich concurs, los han obligat á cambiar la fesomia dels personatges á la vista d' unas mostrars que ells creuen mes auténticas.

No creyém que axó influesca ni varie en res l' efecte d' aquellars estátuas. Tenen molt caracter, son justas de posa, presentan massas ben proporcionadas y ofereixen bonas visuals, tal com indicavam los bocetos.

Ara esperém que, com aquests, serán ben rebudas, y que 'l nom de sos autors hi guanye bona cosa.

Eyl per axó no 'ns fem ilusions. Prou sabém que á Madrid la crítica favorable als artistes catalans... va á tongadas.

J. C. y R.

MOVIMENT REGIONALISTA

Divendres cap al tart arribà á aquesta capital l'insigne novelista santanderí D. Joseph M.ª de Pereda, Mantenedor del Consistori dels Jochs Florals d'enguany, qui ve per pendre part en la festa anyal de las lletras catalanas.

Sia benvingut entre nosaltres l'ilustre escriptor. LA VEU DE CATALUNYA desitja que sa estada entre nosaltres sia agradable al hoste estimadíssim, y tant com honrosa, de profit per la causa del catalanisme.

L'ilustre amich de Catalunya en Alemanya, D. Joan Fastenrath, ha publicat y 'ns ha fet la mercé d'enviarnos un volúm elegantíssim que conté la traducció al alemany de la trilogia del mestre D. Víctor Balaguer *Los Pirineus*.

També hem rebut lo tomo de las *Cançons* del mestre Alió, de que parla ab elogi tota la premsa d'aquesta capital.

D'abduas obras parlarém oportunament, y com se merexen. Mentres tant, grans mercés á nostres amichs.

Lo dissapte, dia 23 del mes passat, seguí en lo *Foment Catalanista* la série de conferencias públicas, destinadas á popularisar lo contingut de las bases aprobadas per l'Assamblea de la Unió catalanista, que se celebrá á Manresa.

Doná la 3.ª lo distingit propagandista D. Anton Sunyol, que desenrotllá ab gran cabal de conexements la base 12.ª de la esmentada Constitució Regional.

Després d'algunes paraulas per via d'exordi, demostrá ab poderosas rahons y exemples històrichs la inutilitat dels exércits permanents, sentant, després de probas innegables, que no eran necessàries tals institucions, ni per la conservació del territori nacional, ni tampoch de las colònias. Se declará enemich de la contribució de sanch, rebatent un per un tots los arguments ab que sos partidaris volen sostenirlas, y probant ab estadísticas y fets pràctichs, lo perjudicial que es la vida de quartel per la moralitat, per la producció y per lo benestar de las familias. Ab una llògica senzilla, pero irrefutable, feu veure las ventatjas que pels catalans tindria la organisació del exèrcit de la manera qu'explica la base exposada, y fundantse ab los bons resultats dels voluntaris catalans d'Africa y Cuba y dels guerrillers de la guerra de la Independencia, demostrá lo molt que podria esperarse del valor personal sens necessitat de sostenir exos grans exércits permanents que arruinan las nacions. Entrant, després á explicar la segona part de la base, que servia de tema á sa conferencia, va fer una brillant apologia del somatent, posantlo com á salvaguardia del orde social y de la independencia de la pàtria. Acabá sa disertació, lo Sr. Sunyol, aconsellant als presents

que seguissen ab fé y entussiasme la propaganda dels ideals catalanistas, servintlos d'exemple lo regne de Hungria que esclavisat y maltractat ahir per l'Imperi austriach, se troba avuy disfrutant d'una gran autonomia.

Lo Sr. Sunyol fou aplaudit fortament per lo nombrós auditori qu'assistí á tan instructiva conferencia.

En la matexa societat se celebrá lo diumenge passat una vetllada literària-musical en honor de Sant Jordi, patró de Catalunya que resultá lluhidíssima, axis pels que hi prengueren part activa, com per la nombrosa y escullida concurrencia que hi assistí. Lo saló d'actas estava magníficament adornat ab banderas, escuts, plantas y flors, destacantse en la presidencia, baix rich dosser, la creu de Sant Jordi entrellassada ab las quatre barras catalanas. Després d'un notable discurs del president de l'esmentada associació don Francisco Flos y Calcat, en lo que se dirigí á las senyoras procurant fer veure lo molt que pot la dona treballar pel foment de la salvadora idea catalanista, se desenrotllaren tots los números del programa ab tant acert, que sentim no disposar de mes espay per fer esment de las diferentas composicions que 's llogiren y 's executaren, ab indicacions de las qualitats en que 's distingí cadescú. Dirém tan sols, que en la part instrumental se lluhiren en alt grau las Srtas. Arquer y Givés y los Srs. Casadevall, Molas y Sastre; en la secció de cant la Srta. Sala y los Srs. Diaz, Marin, Olive-lla y Rius y en la part literària lo Sr. Balil ab sa valenta poesia *A Catalunya*, lo Sr. Vallés ab un quadro de costums de don Emili Vilanova, lo Sr. Flos ab la *Tradició de Sant Jordi*, y los Srs. Ciurana, Fuster, Gilbert, Marsans y Martí y Bosch ab escullidas poesias dels millors poetes catalans. L'auditori que aplaudí ab entussiasme á tots los que prengueren part en la vetllada, sortí completament satisfet de tan agradable festa.

Entre las firmas anotadas al fi de la exposició, que per iniciativa del *Foment Catalanista*, han presentat várias associacions catalanistas, al Ajuntament d'aquesta ciutat y que publicarem en nostre número anterior, oblidarem consignar la de D. Amadeu Vives, en representació de la societat *Orfeo Catalá*.

Hem rebut de Vich una magnífica esquila escrita en llengua catalana, y en la que D. Miquel Rota y Torrents nos convida á acompanyarlo en la solemne processó que en dita ciutat avuy se celebra en honor de la Divina Pastora. Agraphim lo convit, y mes encara l'acte d'amor á la llengua pàtria que ha fet nostre distingit amich.

Lo Centre Catalá de Vilafranca celebrá 'l passat diumenge una notable vetllada literari-musical. Comis

sionat per la «Associació de Propaganda Catalanista» hi assistí en Pere Muntanyola, qui pronuncià un fervorós discurs sobre 'l Regionalisme. Los Srs. Bolet, Sabat, Mestres, Martorell y Roig, ompliren, ab aplauso, la part literària.

Ab motiu de trobarse á La Garriga 'l meritíssim escriptor y poeta vigatà D. Martí Genís, se celebrà una vetllada literari-musical en son obsequi, en los salons del magnífich establiment de banys de la casa Blancafort. En ella 's llegiren notables treballs en prosa y en vers, en catalá, no cal dirho; y 'l chor que ha organísat y dirigeix en Joan Blancafort, l' hereu de la casa dels banys, cantá várias composicions catalanas, y entre ellas una, quina lletra compongué expofés dit Sr. Genís.

Tením la satisfacció de consignar que 'l nou periódich regionalista del Mitjdia de França, *Lou Cascavèl*, quina sortida anunciarem, ha tingut tal acceptació que del primer nombre se n' han hagut de fer tres tiradas.

S' ha publicat y posat á la venda lo tomo de *Cansons populars* del mestre Alió, que teniam anunciat. La premsa d' aquesta capital dedica á la obra extraordinaris elogis. Lo diari *La Vanguardia* del últim dijous consagrà al mestre Alió y á sa obra un bell tribut, posant lo retrato d' aquest, dibuix meritíssim de un fill de nostre col·laborador D. Joan Sardá y tres articles encomiástichs que firman lo Sr. Puig-Samper y 'ls mestres Pedrell y Nicolau.

La nit del diumenge celebrá 'l Centre de Lectura de Reus, una vetllada necrológica dedicada á honrar la memòria del insigne reussench y soci de mérit de aquella corporació D. Anton de Bofarull. Devant d' un quadre del distingit escriptor colocat en la testera del saló ahont l' acte tingué lloch, s' hi havia aplegat una nombrosa concurrència que apreciá y aplaudí los mérits del senyor Bofarull commemorats en lo discurs del president D. Enrich Bages, y en particular en una carta que, creyent no poguer assistir á la sessió, havia enviat l' il·lustre catalanista D. Bernat Torroja, en la qual se feya la biografia completa de la personalitat d' en Bofarull com á home y com á literat.

Per amenísá la vetllada hi hagué lectura de diferents treballs literaris y execució á música y á cant de algunas composicions líricas, acabant l' acte ab un discurs de grácias que feu lo vice-president senyor Gras Fortuny.

EXTRANJER

Tota la atenció tením fixada en lo que passa á París, ó sia en lo procés dels anarquistas.

Ja 's recordarà que aquest procés nos ocupá anteriormet, ó al menos los delictes que al procés donaren lloch. L' anomenat Ravachol, ab quatre cómplices mes, eran acusats: d' una tentativa d' explosió de dinamita al comissariat de policia de Clichy, pera venjarse dels agents que detingueren á uns companys seus; de la explosió del boulevard Saint Germain, dirigida contra 'l magistrat Benoist que condemná á n' aquells companys; de la explosió del carrer de Clichy, contra l' advocat fiscal Bulot que en aquell procés ocupá 'l ministeri públich.

Aquests fets commogueren vivament la opinió pública. Ravachol pogué ésser agafat en un restaurant del carrer de Magenta, y allavors lo públich volia apoderarse del criminal y ajusticiarlo sense sumària, ó com se sol dir adoptant un terme nort-americá, linxarlo.

La policia cumplí ab son dever, y en virtut de lo que prevenen las lleys francesas, los processats pogueren ésser judicats pel jurat.

Abans del judici, tots los diaris publicaren la notícia de que ab la vista del procés coincidiria un fet extraordinari, que succehiria alguna cosa, perque així ho asseguravan los anarquistas. L' amo del restaurant Véry, ahont Ravachol fou agafat, lo dependent Lhérot que 'l feu agafar, los dotze jurats encarregats de judicar als processats, los magistrats del tribunal, lo mateix fiscal, reberen cartas d' amenassas... Lo govern se limitá en fer vigilar lo sobredit restaurant per un agent de seguretat, y pendre precaucions pera la vista de la causa.

La vigília del dia de la vista, esclatá una bomba de dinamita en lo restaurant Véry: l' amo quedá ab las camas capoladas y dos parroquians, la mestressa, sa filla y son gendre, ferits. Aquesta era la cosa extraordinària que havia de succehir, á las barbas del agent de la seguretat que vigilava...

Y l' endemá 'ls dotze jurats, després de una deliberació que durá duas horas, donaren son veredict de inculpabilitat respecte de tres dels cómplices de Ravachol, y de culpabilitat ab *circunstancias atenuants* respecte d' aquest y del anomenat Biscuit, los quals son condemnats á cadena perpétua.

Los dos criminals, al sentir la sentència, cridaren: «¡Visca la Anarquia! ¡Visca la Social!» y una veu del públich exclamá: «Es la mellor contesta que 's mereix semblant veredict!»

Tots los diaris francesos,—dos solas notas discordants s' han sentit—radicals y moderats, han trobat que 'l veredict no es lo que correspon dels crims probats y confessats pels reos. Ningú ha pogut trobar aquestas *circunstancias atenuants* de que parla 'l veredict á favor dels dos anarquistas culpables; tothom ha trobat que es lo jurat lo que te una circumstancia atenuant: la por. Heus aquí perque 'l fallo deu ésser rebut com á un triomf de la Anarquia y de la Social.

Resulta d' aquests fets que 'l govern no garanteix l'

orde ni la seguretat d'honrats ciutadans: que ho digan los infeliços ferits en lo restaurant Véry. Que 'l jurat no es garantia tampoch per la societat y per la execució de la justícia: que digan las *circunstancias atenuants* y la *inculpabilitat* de que parla 'l veredict, que sols han sapigut trobar los dotze jurats en tota la França, mellor dit en tot mon.

Y finalment resulta, que aquesta societat de des preocupats de las teorías filantrópicas en matèria penal, que s'horroritza del cadafalch y del butxí, no es mes que una gran hipócrita, tota vegada que ara s'escandalitza tant ó mes que per la inculpabilitat declarada á favor de tres dels processats, per las *circunstancias atenuants* que sustreuen á dos d'ells de la guillotina.

Veritablement, tenian rahó de cridar «visca l'anarquia» los dos processats declarats culpables. Si la situació actual no es l'anarquia, ben poch se n'hi falta.

¡Quinas ganas venen de meditar sobre las causas d'aquest desgavell en las institucions y en las consciencias! Per un cantó agents destructors que pretenen reformar la societat sols pera no treballar tant, y menjar millor y divertir-se y gosar: enamorats de sa *persona*, sos desitjos, sas aspiracions no passen de sa miserable pell, de sos únichs sentits; aquest es lo mon positivista que promet la redempció dels desheredats. Per altra part una societat decrepita, ab caritat de cartí que anomena filantropia tremolant com la fulla al arbre á la sola idea de morir no per lo que pot venir darrera, sino porque s'haurá acabat sa orgia de la vida.

Los dotze jurats son dignes representants de tal societat: ab son veredict ho han demostrat ben bé. Cada un d'ells ha procurat salvár lo centre del Univers, lo jo de carn y ossos.

Y miréu com se n'han surtit: los anarquistas los hi ofereixen un gran banquet. «Nosaltres los fills del sigle XIX (dirán ells,) abandoném tota hipocresia porque aquí tots nos conexém. ¿Que hagueren triat, entre una bomba de dinamita y una bona taula?» Qui no te esmaja d'enlayrarse, qui s'ha ayesat á caminar de quatre grapas, no te dret á queixarse del baf de la terra.

REQUESENS.

DIETARI DEL PRINCIPAT

Per excés d'original y á fi de donar cabuda al discurs, pronunciat per lo Rvnt. Dr. Torras y Bages, en la repartició de premis del Certámen de la Joventut Catòlica, hem tingut de suprimir la Revista dramática que s'ocupava de *Barba-roja*, *Los senyors de paper* y *Las bodas de'n Cirilo*, y ademés la segona de las *Conversas Catalanistas*, de D. Pau Sans y Guitart.

La festa de Sant Jordi tan bonica tots los anys en aquesta ciutat revestí 'l popular caracter de sempre. La

gran fira de la plassa de S. Jaume, la de flors en los baxos de l'Audiencia y las funcions religioses en la capella del Sant, se veieren molt concorregudas, figurant en aquestas últimas tot lo personal de la cúria civil y 'ls jutjes municipals, de primera instancia y d'instrucció.

La policia d'aquesta ciutat ha fet en poch dias mes de 20 detencions de subjectes anarquistas; y, en virtut de lo disposat pel Ministre de la Governació, lo dijous procedí á la visita d'Associacions, resultant d'ella lo tancament de trenta y tantas entre las d'aquesta ciutat y pobles vehins, puix segons sembla tenian lleig aspecte.

La banda municipal de Barcelona, que tan festejada ha estat á Beziers, retorná d'aquella població 'l matí del passat dissapte portant gran nombre de regalos, entre ells una toya de flors artificials, regalo de la premsa del departament francés, diferents palmas, banderas de seda, coronas etc. y mostrantse sumament agraïda á las deferencias de que ha sigut objecte. Lo Sr. Rodoreda s'entorná á Beziers pera formar part del jurat que ha de calificar los concursos de bandas, orfeons y músicas.

En la última sessió celebrada per lo Excm. Ajuntament d'aquesta ciutat s'acordá per unanimitat adquirir la notable colecció zoológica propietat del senyor Martí Codolar per la cantitat de 30.000 pesetas.

Lo senyor Tobella que acompanyá á Beziers la Banda municipal, doná 'l passat dimecres á la tarde una conferencia sobre 'l tema «Exposició de Viticultura, Bellas Arts y Horticultura de Beziers. Consideracions agrícola-económicas sobre la matexa en l'estat actual de nostra viti-vinicultura.»

Escriuen de Sabadell á nostre company *La Renaixensa*:

«Las fábricas treballan totes, axís las de llana com las de cotó. En las primeras no hi ha gran fuga, pero al arribar al Maig es de suposar que hi haurán ben poch treballadors en vaga. La temporada que 's preparan pera començar aquests industrials, es generalment bona per confeccionarse los géneros d'hivern. Com la fabricació es mes complicada, no 's produheix tan depressa com los géneros primos ó d'estiu y axó fa que poden ocupar-se molts més obrers. Los mostruaris en general son bons y de gust, lo qual fa esperansar que 'ls comissionistas ó viatjants que ja 's preparan pera sortir, farán bonas notas contribuint á donar animació y treball á nostra indústria llanera.»

Dilluns al vespre 's celebrá en lo Foment del Treball Nacional una vetllada necrológica, dedicada á D. Francisco J. Orellana, qui per espay de llarchs

anys desempeñará 'l càrrech de Secretari de dita associació.

En la testera de la sala hi havia 'l retrato d' aquest malaguanyat senyor, pintat ab acert per D. Tomás Moragas.

Lo Secretari actual del Foment D. Frederich Rahola llegí una notable biografia del Sr. Orellana, en la que posá de relleu los mérits que á dit senyor honraven, y l' agraïment de que li son deutors la associació que 'l tingué per Secretari y Catalunya que, ab tot y ser andalús lo Sr. Orellana, tingué en ell un fill devotíssim que treballava ab gran fé y entússiasme per fer d' aquesta terra la que ell ne deya «una nova Bélgica.»

D. Pere Estasen feu la apologia del Sr. Orellana, considerat com á economista. Enumerá tots sos molts y notabilíssims treballs en pro de la idea proteccionista, y resumí 'l concepte dels mérits que baix aquest punt de vista al difunt honraren, dihent que 'ls industrials l' anomenaven lo *mestre*. Tant aquest treball, com lo del Sr. Rahola foren molt del agrado de la nombrosa y distingida assistencia.

Ha marxat á Madrid l' enginyer D. Mariano Capdevila, pera gestionar la creació d' una societat anónima destinada á la reconstitució de vinyas filoxeradas y á la exportació de nostres vins als mercats del nord de Europa.

En lo certámen coral celebrat ab motiu de las festas de Beziers en aquella població ha guanyat los premis d' honor y primer la societat coral «La Regional» de Girona.

Los diaris de Tarrassa donan noticia de que 'ls veïns de dita ciutat están mal contents del servey telefónich, d' aquella ciutat, puix s' hi notan moltes deficiéncias.

Nostre colega de Sant Sadurní, «La Comarca del Noya» se queixa de que dias passats foren arrencats, per mans criminals, uns cent cinquanta ceps americans y tallats tots los atmetllers d' una nova plantació feta de poch.

Escriuen de Vich que continua la *huelga* dels mestres de casades de aquella població y sembla que te trassas de seguir sostenintse puix los paletas que volian desistir d' ella han obtat per colocalse de son ofici en altres poblacions.

Lo contratista de la segona secció de las obras del ferro-carril de Montserrat, ha decidit, per dar pressa á la feyna, aumentar lo nombre dels treballadors, admetent á tots los qui se presentan.

L' actiu defensor de la indústria dels taps y de la producció surera catalana D. Marcial de la Tinxeria ha donat ultimament una conferencia en Arenys de Mar

en favor de las matexas, acte al que concorregueren numerosos fabricants y productors.

Ha mort á la avansada etat de 70 anys lo Sr. D. Joseph M.ª Bocabella y Verdaguer director de la antiga casa llibreria de la V.^a Pla. Fundador lo Sr. Bocabella de *El propagador de la devoción á San José*, ab lo producte d' aquesta publicació y las caritats que rebia començá la construcció del renomnat temple de la Sagrada familia quals obras Deu li ha permés dexar bastant avansadas. Al cel sia.

La Cambra Agrícola de Catalunya celebrá sessió 'l dissapte passat en lo local del Institut Agrícola y en ella després de llegida la memòria del Secretari se procedí á la renovació de càrrechs resultant elegits. President don Joseph M.ª Rius y Badia, Vice President D. Trinitat de Fontcuberta, Contador D. Ramon Maria Catà de la Torre y Vocals D. Anton Roca, D. Joseph M.ª Raurés, D. Anton Sampau y D. Anton Ubachs y Soler.

Consistori dels Jochs Florals de Barcelona

FALLO DEL JURAT

Aquest Consistori després d' examinar detingudament los treballs que han pres part en lo Certámen d' enguany, ha acordat la publicació del següent

VEREDICTE

PREMIS ORDINARIS.—*Englantina d' or*.—Núm.^o 130.—*Castellans de Catalunya*.—Lema: Pàtria.—Accéssit 1.er.—Núm.^o 1.—*La Comptesa*.—Lema: Jo no dormo no; ni estich ensopida.—Accéssit 2.on.—Núm.^o 131.—*Lo sentiment de pàtria*.

Viola d' or y argent.—Núm.^o 33.—*Penediment*.—Lema: Espero en Deu; de Deu espero.—Accéssit 1.er.—Núm.^o 2.—*Dormint*.—Lema: Visió.—Accéssit 2.on.—Núm.^o 120.—*E vivo la pas*.—Lema: Pax tecum.

Flor natural.—Núm.^o 25.—*L' Aglenya*.—Lema: De tota flayra y color.—Accéssit 1.er.—Núm.^o 70.—*A les velleses*.—Lema: Un pare manté vuyt fills, etc.—Accéssit 2.on.—Núm.^o 80.—*Mar enfora*.—Lema: ¡Ohissal!

PREMIS EXTRAORDINARIS.—Un objecte d' art qu' ofereix la Excm. Diputació d' Alacant.—Núm.^o 85.—*N' Huguet d' Empurias*.

Quatrecentas pessetas ó un objecte d' art d' aquest valor, á elecció del autor que resulti premiat, ofrena del Excm. Ajuntament de Reus.—Núm. 90.—*Pere Joan Ferrer*.—Lema: Honor als que algun dia, fills nobles de la terra etc. (Balaguer),

Los demás premis no s' adjudican.

Fou firmat en Barcelona lo 29 de Abril de 1892.

Ramon Picó y Campamar, *President*.—Joseph M.ª de Pereda.—Joseph Pin y Soler.—Pau Font de Rubinat.

—Francisco Alió.—Narcís Verdaguer y Callís.—Ernest Moliné y Brasés, *Secretari*.

CERTÁMEN CATALANISTA DE LA JOVENTUT CATÓLICA

La Secció Catalanista de la Acadèmia de la Joventut Catòlica, celebrà lo diumenge passat en lo saló de Bel·las Arts l'acte de la repartició de premis als autors llorejats en lo Certàmen d'enguany.

A las tres de la tarde entravan á la sala, plena de gom á gom per escullida concurrència, lo Excelentísim é Ilm. Sr. Bisbe de la Diócesis, lo Excm. senyor Governador Civil, lo tinent d'alcalde D. Modest Fossas acompanyat d'alguns senyors Regidors, varis individus de la Directiva de la Acadèmia y la Junta de la Secció Catalanista, los que passaren á ocupar sos llocs respectius en l'estrado.

Després de demanar la vénia al Sr. Bisbe, lo president de la Secció y del Jurat, Dr. D. Joseph Torras y Bages, Pbre., donà lectura á un inspirat discurs sobre la perennitat de la Poesia, dihent qu'ella era la expressió mes pura y genuina de la bellesa y acabá fent una valenta apologia de la literatura regional. Son discurs fou calurosament aplaudit per lo escullit auditori.

Lo Secretari de la Secció Sr. Serra y Dachs, llegí 'l veredict del Jurat fent abans algunas consideracions sobre 'l be que 'ls Certámens han fet en lo renaxement de nostra literatura y terminá dedicant un carinyós recort á la memòria dels Rnts. Antoni y Enrich Planas, Pbres., (Q. A. C. S.).

Complert tal dever, passá á obrir lo plech que contenia 'l nom del autor de la composició n.º 122, La vida amor. Lema: Maig, premiada ab la Flor natural. Resultá ésser de D.ª Victòria Penya de Amer la que passá á besar lo anell del Prelat y á recullir la flor que era un preciós exemplar del *Aulturium Andreanum*, aparellat á una rama de *Syringa vulgaris alba*, lligat ab hermosa cinta de satí blau artísticament brodada. La senyora Penya, acompanyada dels individus de la Junta de la Secció senyors Batlle y Sitjas, aná á fer ofrena del premi guanyat, á sa simpática filla Josepha Amer y Penya, la que vestia elegant trajo de satí crem ab llistas rosa y cubria son cap ab los ayrosos plechs de blanca mantellina. Visiblement emocionada, pujá als acorts de la Marxa del Rey En Joan á ocupar lo trono, en que la colocavan los mérits y 'l carinyo de sa virtuosa mare.

Lo primer accésit á la Flor natural correspongué á D.ª Antonia Gili y Güell, autora de la composició número 54, *Mal Net*, Lema: ¡Pobres vellets! que no 's presentá, passant lo Secretari á obrir lo plech del número 76, *La Sardana*, Lema: Lo ball de ma terra, que resultá ser de D. Francesh Marull de Palamós, guanyador del segon accésit.

Obert lo plech de la poesia que guanyá la «Flor de taronger d'or y d'argent» n.º 110, *La rendició de Ja-*

fed, Lema: Tal fué la muerte gloriosa etc., resultá serne l'autor D. Jascinto Torres y Reyetó, Mestre en Gay Saber, qui pujá á recullir la recompensa guanyada, pregant al Sr. Feliu y Pavia que dongués lectura de sa composició.

L' accésit se concedí al n.º 55, *La Tradició del Sant Crist d' Igualada*, Lema: Miracle, que fou del Reverent Mossen Angel Garriga, Pbre., qui llegí sa poesia, sent aplaudit al final d'ella per tota la concurrència.

Lo premi del Ram de Llorer d'argent lo guanyá D. Francesh Ubach y Vinyeta ab *Lo 6 y 'l 14 de Juny de 1808*, Lema: Salus Catalauniæ, n.º 106, qui pujá á recullir de mans de la Reyna de la Festa lo premi guanyat, passant á donar lectura de sa composició, valent romans, que fou coronat ab estrepitosos aplaudiments.

Lo Sr. Trullol y Plana llegí sa composició n.º 154, *Les dues Banderes*, que havian guanyat lo accésit primer á dit premi y que fou molt ben rebuda pel públich que aplaudí molt al autor.

Del accésit segon ne resultá guanyador D. Jaume Nogués y Taulet ab *La tornada*, Lema: Ay dels que van al exèrcit etc., que llegí ell mateix y que fou molt aplaudida.

Lo premi ofert per lo Ilm. Sr. Bisbe de Segorb fou adjudicat al n.º 139, *Descripció del Santuari y consideracions criticas, sobre la Imatge de la Verge del Vinyet*, Lema: Ave Maris Stella, que, desclós lo plech, resultá de D. Joan Llopis y Bofill, qui de mans de la Reyna rebé la ofrena á que 's feu merexedor.

Acte seguit lo Secretari complí ab lo dever de cremar los plechs ahont hi havia 'ls noms dels autors no premiats.

Lo Vice-president de la Secció, D. Narcís Batlle, donà lectura d'un ben escrit discurs de gràcias, donantlas ab bellas frases á la Reyna de la Festa, als autors premiats y á la escullida concurrència que omplia la espayosa sala; donant per terminada la festa y convidant als concurrents á la vetllada, que en honor dels autors premiats anyalment se celebra en lo local de la Acadèmia, l'endemá del poétich certàmen.

Als acorts de la Banda Municipal, que amenisá l'acte ab escullidas pessas de son repertori, baix la entesa direcció del Sr. Sadurní, abandoná la concurrència 'l local, quedant sumament complaguda de la festa á que havia assistit.—S. y D.

CRÓNICA RELIGIOSA

Lo Papa ha demostrat en exos dias de Pásqua lo bon estat de salut de que gracias á Deu gosa, ab las molts audiencias que ha concedit á Bisbes y á personatjes importants. Entre aquestos merexen mencionarse la gran duquesa de Toscana, los prínceps de Saxonia-Weimar y al príncep de Reuss.

Lo dimars de Pásqua, per satisfer als desitxs del gran número de forasters que anaren á Roma per las

festas de Setmana Santa, celebrá la Santa Missa en la Sala Ducal que, á pesar de ser tan espayosa, estava completament plena de gent de totes parts del mon.

Com de costúm, ab ocasió de la Pásqua, Lleó XIII ha fet distribuir abundants almoynas. Quaranta duas mil pessetas s'han repartit entre familias menestoras, y en particular als mestres d'estudi católichs.

Lo *Figaro* de París diu que l'almirall Mouchez, director del Observatori de París, al regressar de Roma hont ha passat una temporada, essent rebut várias vegadas per lo Papa, ha dit lo següent:

«Lleó XIII te dret á la gratitut de tots los sabis per la admirable instalació del observatori astronómich del Vaticá. Es un establiment modelo. Y ningú millor que 'l Sant Pare es digne d'esta divisa que es la seva: *Lumen in caelo.*»

Baix proposta dels bisbes de la provincia de Montreal (Canadá) y per conducte de la Congregació de Propaganda, lo Sant Pare ha erigit en dita provincia una nova diócessis que pren lo nom de la ciutat de Walleyfield, que será la Sede.

Per altre decret se erigeix en las Indias orientals la nova Prefectura apostólica de Rajpoutana.

Un periódich tan autorisat com lo *Adelsblatt*, declara que 'ls cristians protestants deuen treballar per lo restabliment de la llibertat del Papa, ja que 'ls católichs la consideran indispensable.

Tots los diaris dels Estats-Units s'ocupan de la carta del Papa sobre la Exposició de Chicago. Tots consideran lo document pontifici com un gran acte y una data en la història de la Iglesia y dels Estats-Units.

Diu lo diari protestant de Berlin, *La Gaceta de la Creu*, que Monsenyor Korum, bisbe de Treveris ha presentat á la Santa Sede una Memòria sobre 'ls miracles obrats ab ocasió de la ostensió de la Santa Túnica, l'estiu passat. Dita insigne reliquia ha sigut novament colocada en son antich armari ab los segells corresponents, en presencia de las autoritats civils y militars de la població, lo dilluns passat.

Un advocat católich de Londres, Mr. O'Clery, acaba de publicar ab lo títol de *The making of Italy*, una obra molt interessant sobre 'ls orígens de la Italia una. Es un requisitori terrible contra la política traydora y violenta que ha presidit á la formació de la Italia revolucionária.

L'autor protesta que no l'anima cap sentiment de hostilitat contra la Italia, y diu: «Ningú pensa en restablir la Italia de abans del any 1856, pero hi ha milions de personas á Italia y fora de Italia, que no desitjan ni creuen possible la continuació del régimen actual. La qüestió romana existeix y no's pot ignorar.

Tartó d'hora se deurá resoldre. Es necessari que la independència y la llibertat de la Santa Sede sigan plenament assegurats y per açó, no's tracta de destruir, sino de reorganisar la Italia.»

Aquest folleto ha fet molt de soroll á Inglaterra, y tots los grans diaris de Londres n'han publicat extensos resúmens.

Lo *Courrier de Bruxelles* dona una extensa noticia biográfica del nou Arquebisbe de Westminster, Reverendíssim Sr. Vaughan.

Es d'una familia del pays de Gales que's mantingué católica en temps de las grans persecucions, perdent tota la seva fortuna.

Actualment hi ha fills de aquesta familia en diversos llocs de la gerarquia eclesiástica, tres bisbes, y varis religiosos de diversos Instituts. Anys arrera deya 'l bisbe de Troie: «De Vaughans se'n troban á l'Iglesia de la terra, per tot arreu; per tot arreu se'n trobarán al Cel.»

Ab ocasió de las festas que's preparan á Roma per solemnisar lo Descubriment de l'América, la societat católica *La Romanina* farà una exposició al Municipi demanant que's torni á posar dalt del Capitoli la creu que hi havia abans de la dominació piemontesa.

Lo dia 18, dilluns de Pásqua, se reuní en Suissa la reunió cantonal del *Pius-verein*, societat católica molt activa. En la Assamblea parlá lo eminent Sr. Bisbe de Sant Gall, Monsenyor Egger, y en sa allocució vibrant parlá dels devers dels católichs en los temps actuals, posant com á primera necessitat la de mantenir en la escola y en la familia lo caràcter cristià.

Se parla, pero sens tenir noticias precisas, de un gran desastre en las Missions de la Comarca africana de l'Uganda. Sembla que 'ls indígenas atíats pels protestants han comés barbaritats ab los católichs, sufrint molt los *Pares blancs* del Cardenal Lavignerie.

Lo ministre de Gracia y Justicia de França, ó com allí'n diuen, Guarda-segells, ha enviat als procuradors generals ó sian fiscals de la República una circular sobre 'ls desordes de las iglesias.

Es un document desgraciadíssim lo de Mr. Ricard, y no sols hi protestan los periódichs católichs, sino fins alguns com *Le Temps* que considera perillós lo camí que pren lo govern en exa qüestió. De tots modos es una intrusió insostenible la de volerse ficar en lo assumpte de la predicació que es enterament privatiu dels Bisbes. Ara's vol formar procés al Arquebisbe de Avinyó y als seus Sufraganis per una pastoral que han publicat, donant instruccions respecte á las eleccions. Lo *Figaro* fa notar, á propòsit de açó, que 'l govern francès sembla que's complau en buscar continúos conflictes ab lo Clero y destorbar la obra de pacificació religiosa tan ben iniciada pel Papa.